

SISZÁNTUL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egy évre 10 kor.
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Videkre postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

*Politikai
napilap*

Megjelenik minden nap, a hétfő és
szombat napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 168. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916 július 26.

Beresteckónál harc fejlődik.

Orosz hadszíntér. Budapest, július 25. (Hivatalos.) A Dnyesztertől délre, Obertyntól nyugatra tegnap egy támadás tűzünkben omlott össze. Lobacovkától délnyugatra orosz felderítő támadásokat vertünk vissza. Egyébként a nap csendben telt el. Ma reggel óta Beresteckótól délre harc fejlődik ki.

A szakadatlanul támadó olaszokat visszaverjük.

Olasz hadszíntér. Budapest, július 25. (Hivatalos.) A Val Lugaától délre az ellenség egyre megújuló támadásokba fog. A Cima Maora vidékén délelőtt nagyszámu olasz gyalogság háromszor induult támadásra. Minden esetben részben kézitusával véresen vertük vissza. A Monte Sebio szakaszon délután újabb erős támadás segítségével az ellenség egyik árkunkba behatolt, de újra teljesen kivertük onnan.

Az olaszok ismételten friss, kipihent csapatokkal támadják ezen a területen a grázi hadtest egyes védelmi szakaszait. E hadsereg csapatainak az elmúlt harcokban is kipróbált példátlanul vitéz magatartásán minden ellenséges erőfeszítés meghiúsult. A támadások alkalmával az olasz tűzértség tüze szakadatlan erősségre növekedett. Mindez hasztalan, az ellenség veszteségei naponta rendkívül súlyosak.

A stilsfi hágon egy alpini század támadását, amely a Nagler csues ellen irányult visszavertük. A Borgotól délkeletre emelkedő magaslatokon az olaszok két éjszakai támadása hiusult meg. A Rolle szoros vidékén a harci tevékenység az olaszoknak az utóbbi napokban szenvedett balsikerei óta észrevehető módon lanyhult. Az Isonzó harcvezetésén Lucia és a Podgorától délre levő hidsánc ellen, a legnehezebb tűzértségi tűz irányul. Az ellenségnek a Monfalcona gerincen levő állásaink ellen irányuló támadást visszavertük.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, július 25. (Hivatalos.) Nincs újabb esemény. Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

Az orosz külügyminiszteri válság hatása.

Budapest, július 24. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: Parisi jelentések szerint Szaszonov lemondása és tárcájának betöltése francia politikai körökben kellemetlen meglepetést keltett. A hír Izvolzky orosz nagykövetnek okozott legnagyobb bosszúságot, ugyanis biztosra vette, hogy őt nevezik ki Szaszonov utódjául.

Elindult a Deutschland?

Berlin, július 25. A Lokalanzeiger hágai tudósítójának jelentése szerint az amerikai lapokban hírdetések jelentek meg, hogy kétezer dollárért külön kabin kapható a Deutschland tengeralattjáró kereskedelmi hajón, a mely Amerikából Európába indul.

Azt is jelentik, hogy Amerikában elterjedt hírek szerint a Deutschlandhoz hasonló harminc hajó van készen a német hajógyárakban.

Baltimoréból jelentik: A Deutschland még a kikötőben van és várja a kedvező pillanatot az indulásra.

A Stefani-ügynökségnek jelentik Newyorkból: A Deutschland már csütörtökön hajnalban a víz alá merült és utnak indult. Előző este König kapitány bucsutáviratokat küldött azzal az ígérettel, hogy vissza fog térni.

Az olasz-német hadüzenet előtt.

Chiasso, július 25. A tegnapi hirdetett olasz minisztertanácsot el kellett halasztani, mert Bissalatti és Carcano miniszterek még nem érkeztek vissza a frontról, illetőleg a londoni konferenciáról.

A minisztertanácsban fognak dönteni az olasz-német viszony dolgában. A kormánynak azt a rendeletét, amely szerint a német, török és bolgár alattvalókkal éppen úgy kell eljárni, mint az osztrákokkal, a hadüzenet előfutárjának tekintik. A Corriere della Sera azt írja, hogy a kormány már rálépett arra az utra, amelyen haladni fog és hogy a döntés már nem várhat magára sokáig. Valamennyi párt sajtója, a hivatalos szocialistákat kivéve, a hadüzenet mellett ír. Ugy látszik, ezt a propagandát fölülről sugalmazzák.

Szavatolt száraz vegytisztítás.

Fekete festés legjobb kivitelben, legrövidebb időn belül. Vasalás javításra, saját szabó osztály. Postai megbízások soron kívül eszközöltetnek.

HALTENBERGER VILMOS,

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógára. Szőlő-hegy.

70 alkalmazott.

Gyári telefon 34. Üzlet 14-69.

Legmodernebb berendezés.

Gondoskodjunk az elesett katonák gyermekeiről.

Nagyvárad város árvaszéke a hadiárványokért.

Azoknak a hősöknek emlékeit, akik ezeréves országunk magvédelméért, a tartós béke megszerzéséért és biztosításáért életüket áldozták fel — a nemzet mindenkori hála kegyelettel fogja megőrizni. Ezeknek a hősöknek visszamaradt árvaikat megkülönböztetett tisztelet, megbecsülés, fokozott védelem és támogatás illeti meg. „Maxima reverentia quero” mondja Juvenalis. A legnagyobb figyelmet, a leggyöngédebb gondozást a gyermek érdemli meg. Ez a nemzet jövője szempontjából is a legfontosabb, mert jövőnk nagyságának csirája a gyermek.

A világháború nagyváradi árva-árvaszékeinek tartja nyilván. Ezidőszent 231 hadiárva tartunk nyilván, akik közül 191 teljesen vagyontalan, 105 hadiárva pedig valóságos nyomorog, ezeknek a mindennapi kenyerük sincs biztosítva. Hadiárva elhelyezése ügyében megindított akciónkra árvaszékeinkhez ezideig 40 hadiárva örökbe fogadására, illetve eltartására érkezett bejelentés és 22 keresőképességi hadiárva vagyunk képesek keresethez juttatni. A hadiárva állami ellátásához szükséges okmányokat hivatalból szerezzük be.

Árvaszékeink a felügyelete alá tartozó hadiárvaikat anyagi támogatásban is részesítik, ezzel védelmi feladatait kiterjesztette. Az anyagi támogatás tekintetében kettős célt tűztünk magunk elé. Az első cél rögtön segélynyújtásokkal megmenteni a nyomorgókat a pusztulástól, az elzúllástól, ebben a mérhetetlen drágaságban kenyeret adni a szájukba, felruházni, hogy iskolába járassanak, gondoskodni, hogy betegség esetén gyógykezelésben részesüljenek, felneveltetni őket, szóval közreműködünk és elősegítjük, hogy a hazának hasznos, becsületes, egészséges tagjaivá váljanak.

Az árvaszéket ezen működésében a felkért pártfogók támogatják, akik helyszíni adatok alapján terjesztik be jelentéseiket. Rögtön segélyeket azokból az adományokból utalunk ki, amelyeket a város nemesen érkező áldozatkész közönsége juttatott ecéltől a városi árvaszékekhez. Ezen a címen befolyt hozzánk ezideig 10477 korona, amelyből kiutaltunk 9171 koronát, rendelkezésünkre áll még 1306 korona.

Mintán a szükségletek a közeledő őszi és téli hónapokban növekedni fognak és a hadiárvaik száma is — sajnos — napról-napra emelkedik, arra kérjük a város nemesen érkező közönségét, hogy árvaszékeinket a hadiárvaik segélyezésében szíves adományaikkal továbbra is támogatni méltóztassanak.

A társadalom adakozásán kívül rögtön segélyezésre szolgál még a gyámpénztári tartalékalapunk évi jövedelméből évenként 5000 korona. Felterjesztésünkre ugyanis a belügyminiszter ur hozzájárult ahhoz, hogy a törvényhatóság közgyűlése által a tartalékalap jövedelméből megszavazott összeg a hadiárvaik segélyezésére fordíttassék. Ideálisabban felhasználni a tartalékalap jövedelmét nem is lehetne.

A hadiárvaik anyagi támogatásánál kitűzött második célunk az, hogy a **vagyontalan hadiárvaik javára** jövőjük meg alapozása céljából **tőkét gyűjtünk**, hogy akkor, amidőn az életbe kilépnek, amidőn kenyérkereső foglalkozásukat megkezdik,

amidőn a leány férjhez megy, némi tőkepénz álljon rendelkezésükre, hogy a kezdet nehézségeit könnyebben leküzdhessék és boldogulásuk útján megtalálhassák.

A tőkegyűjtést olyképen óhajtjuk megoldani, hogy gyámpénztárunkban az egyes hadiárvaik javára legalább 100 korona, vagy ennél nagyobb tőke helyeztetnék el. A tőkét gyámpénztárunk a megnevezett hadiárva javára gyümölcsözőleg kezeli és amidőn a hadiárva az életbe lép, önjoga lesz, vagy jövője érdekében az összegre szüksége lesz, az árvaszék az elhelyezett tőkét kamatos kamataival együtt (ezidőszent a gyámpénztári kamat 4-7 százalékos) kiutalja. Ennek a tőkegyűjtésnek előnye más hasonló tőkegyűjtéshez képest az, hogy kezelése árvaszékeinknél igen egyszerű, s hogy az elhelyezett tőke összes jövedelme a hadiárvaikat illeti. A legkisebb tőke 100 korona, amely összeg egyszerre, vagy egy év alatt részletekben is befizethető gyámpénztárunkba a megnevezendő, vagy az árvaszék által kijelölendő hadiárvaik javára. Amennyiben egyesek, egyesületek, jótékony intézetek, vállalatok stb. óhajtának az általuk megnevezendő hadiárvaik javára tőkét biztosítani és annak gyümölcsöző kezelését a hadiárvaik illetékes hatósága, a városi árvaszékra bízni, a tőkekezelés, a kiutalások, a halálesetre szóló intézkedések stb.-re vonatkozó feltételeket a gyámpénztár hozzájárulásával maguk állapíthatják meg.

Arra kérjük tehát Nagyvárad város nemeselektű közönségét, az egyesületeket, felekezeteket, pénzintézeteket, jótékony intézeteket, vállalatokat stb., hogy méltóztassanak tőkegyűjtés céljából a városi gyámpénztárba 100 kor. vagy ennél magasabb összeget egyszerre vagy egy év alatt részletekben a megnevezendő hadiárvaik javára gyümölcsöző kezelés végett befizetni, illetve az erre vonatkozó nyilatkozatot és feltételeket a városi árvaszékekkel közölni.

A hadiárvaiknak a társadalom segítő karjára, támogatására feltétlenül szükségük van. Ennek hiányában a hatósági védelem hiányos lesz és nemzetfenntartó célját elérni nem fogja. Támogassa mindenki anyagi erejéhez képest a hadiárvaikat, mert bármely áldozatokat hozunk is az elesett hősök árvaikért, ezek még mindig messze elmaradnak attól az áldozattól, melyet a hősök hoztak akkor, midőn életüket érettségük áldozták fel.

Nagyvárad város árvaszékeinek 1916. július 24 én tartott tanácsüléséből.

Dr Istvánffy István,
Nagyvárad városi árvaszékeinek elnöke.

* **Gyönyörű rózsás arc** a nő legszébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát eltűnteti a ráncokat, szeplőket, mittesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ár 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Rimandóczy-palota.

Honnan szerezzük be a gabonaszükségletet?

A miniszter nem teljesítette a város kérését.

A lakosság gabonaszükségletének ellátása és a gabonakereslet rekvirálása tárgyában kibocsátott kormányrendelet tudvalevőleg megengedi, hogy a termelő a saját és családsége számára a szükséges gabonamennyiséget megtarthassa, a termeléssel nem foglalkozó közösség pedig az egy évre saját magának és családtagjainak a szükséges gabonát a termelőtől beszerezhesse.

A rendelet kifejezetten előírja, hogy a saját szükségletére szolgáló gabonamennyiséget azonban mindenki csak a saját lakhelye törvényhatóságának területén szerezhetheti be.

A rendeletnek ez az intézkedése amíg a vármegyék rendezett tanácsú városait és községeit csak részben érinti, mert alkalmuk van az illető vármegye egész területén szükségletüket beszerezni, annál közvetlenebbül sújtja azoknak a városoknak lakosságát, amelyek önálló törvényhatóságok ugyan, de lakosai nem foglalkoznak mezőgazdasággal s így területükön gabona számbavehető mennyiségben nem terem és így a lakosság el van zárva a miniszteri rendelet azon kedvezményétől, hogy családja részére az egy évre szükséges gabonát beszerezze s ez által az illető város terheit a közellátásra igényt tartók számának csökkentésével tehermentesítse.

Ez a körülmény áll fenn Nagyvárad városánál is. Nagyvárad városának nincsen mezőgazdaságra alkalmas határa, mert az a kis terület, amely várad-velencei gázdák kezében van, alig terem valami gabonát, a lakosság zöme iparos, kereskedő és tisztviselő, tehát csak fogyasztó és nem termelő gazda.

Ennek figyelembe vétele készítette Nagyvárad városát, hogy feliratban kérje a kereskedelmi kormánytól a rendeletétől való azon eltérést, hogy Nagyvárad város közönségének az a része, amely saját maga akarja beszerezni gabonaszükségletét, nem csak Nagyvárad város területén, ahol nem terem buza, hanem Biharmegyében is beszerezhesse szükségletét.

Mint az alább közölt hivatalos értesítés tudatja, a miniszter a város ezen kérését nem teljesíti. Tehát a város lakossága búzát, vásárlási engedély alapján is csak Nagyvárad város területén vásárolhat.

Ez bizony illuzóriussá teszi Nagyvárad városára nézve a kormány rendeletének azt a kedvezményét, hogy ki ki beszerezheti saját szükségletét a termelőtől. Ki termel Nagyvárad határában annyi gabonát, hogy abból el is adjon.

A kormánynak a város feliratára vonatkozó leiratáról Lukács Ödön polgármester helyettes a következőkben értesíti a város lakosságát:

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41. a legjobb hírnévnek örvendő és legrégibb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára. Árjegyzék kíváncsra ingyen és bérmentve. Telefon szám 167—43.

Tudatom, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur a város kérelmét, hogy a város lakossága saját házi szükségletének fedezésére búzát ne csak a város, hanem a megye területén is vásárolhasson, — nem teljesítette, minek következtében, mint azt már a július 7 én kibocsátott hirdetésemben közlirre tettem, az általam kiállított vásárlási igazolvány alapján helyi lakos saját házi szükségletének fedezésére búzát csakis Nagyvárad város területén lehet vásárolni.

Ennek következtében figyelmeztetem a város közönségét, hogy mindazok, kik a fo-

lyan atban levő összeírás alkalmával már ugy jelentkeztek, hogy búzájukat saját maguk fogják beszerezni és a jelen értesítés indokainál fogva erre most már képtelenek, bejelentésük megváltoztatása végett saját érdekükben a délelőtti óráktól a városi közéletmegzési ügyosztálynál (Városháza földszint 8) jelentkezzenek, nehogy a hatósági listával való ellátandók névsorából kimaradjanak.

Nagyvárad, 1916. július hó 25-én.

Lukács Ödön
polgármesterhelyettes.

Az angol—francia döntő támadások összeomlottak.

Berlin, július 25. A nagyfőhadiszá-
lás jelenti:

Keleti hadszíntér.

A július 22-ikén megkísült angol támadás után tegnap a Sommétól északra angol francia erőket, a Posieres—Maures—Pashy arcvonalon döntő csapásra vonták össze. Ez többnyire már tűzünkben egyes helyeken, így Posierestől keletre a Foureux erdőcskében, Longuevalnál és Guillemontnál heves közelharc után ismét összeomlott. A brandenburgi gránátosok és a 104. tartalékezered vítez utászai ismét fényesen helytálltak.

A Sommétól délre egyidejűleg a franciák egyidejűleg jelentékeny erőket vittek az Estrées—Soyecourth területen rohamra, amely csak Estréestől délre nyert átmenetileg tört. Egyébként azonban az ellenség igen súlyos veszteségei mellett megtört.

A Maas területén időként heves ágyúharc. A folyótól balra jelentékeny kézigranát harcokra került a sor.

Jobbra a folyótól többször ismételte az ellenség a Fovide Tare hegyháton visszahódítási kísérleteit. Záró tűzünkkel visszavertük, Balchwaillertől északra (Elszász) egyik járőrünk 30 foglyot hozott magával a francia állásból.

Baldemas hadnagy Binárvillától délre lelőtt egy francia kétfedelűt és ezzel negyedik ellenfelét tette harc képtelenné.

Harc az oroszokkal.

Keleti hadszíntér.

Gyengébb orosz osztagok eltörését Rigától délkeletre és a Duna mellett járőröket visszavetettünk.

Lissingen tábornok hadseregénél az ellenség támadásai a Stolosok arcvonal mellett Berestekótól délre csekély szélességben egészen a legelől lévő védelmi vonalba jutottak el. Turkanovtól nyugatra légi harcban lelőttünk egy orosz repülőgépet.

Balkáni hadszíntér.

Nincs nevezetesebb esemény. (Min. eln. sajtóosztály.)

A felmentéseket nem szorítják meg.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) A „Budapesti Tudósítót” illetékes helyről felhatalmazták annak a kijelentésére, hogy a Külügy-Hadügy legutóbbi számában közreadott hír a felmentések megszorításáról — valótlan. Ugyanis a felmentések az illetékes szakminiszterek meghallgatása mellett mindenkor oly szigorúan bíraltattak el, hogy azoknak általánosságban való revíziójára, illetőleg megszorítására nincs szükség.

A francia offenzíva félbeszakadt.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik németalföldi lapok, hogy párisi távirat szerint Bikardiában a Verdun megvédése céljából indított francia offenzívát egyelőre félbeszakították.

A cár lemondással fenyegetődött.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) A Budapesti Hírlapnak jelentik Stockholmból: Szaszanov lemondásáról a legutóbbi koronatanácsban szó sem volt.

Tudvalevőleg Bark orosz pénzügyminiszter Londonba utazott Oroszország részére további kölcsönt szerezni, amit azonban különféle feltételekhez kötöttek.

Amint a cár elolvasta Bark jelentését, felindulásában halálá-

padt lett, csak nagynehezen tudták megnyugtani. A koronatanácsban a vita folyamán többször lemondással fenyegetődött.

Ennek a nép között is híre ment. Innen magyarázható meg az országban mindjobban elterjedő nyugtalanság, amelyet katonai erővel kellett elfojtani. Szaszanovnak kísérletei a cár megnyugtására nem vezettek s ezért történt lemondása.

A pápa békeszózata.

Kriszliánia, július 25. A világháború kilörésének második évfordulóján a pápa — mint vatikáni körökből kiszivárgott — szöveget fog intézni a hadviselő államokhoz, hogy kössenek békét.

Orosz haderők Hindenburg ellen.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) A Baseler Blätter jelenti Pétervárról: Az utóbbi napokban Oroszország északi részében jelentékeny csapatelvonások történnek. Számos új orosz hadosztály érkezett különösen Szibériából Hindenburg frontja ellen. Riga vidékén is új csapatelvonásokat letesítettek az oroszok.

Hazahívták a külföldön levő svájciakat.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) A Neue Zürcher Zeitungnak jelentik Milánóból: A Seccolo a következő táviratot közli:

A római svájci követség közölte, hogy minden svájci polgár, aki külföldön tartózkodik, azonnal utazzék haza.

Az antant hajóhada bombázta a Dardanellákat.

Zürich, július 25. Pétervárról táviratozzák a Tagesanzeigernek: Orosz lapokban szebasztropoli távirat jelent meg azzal a hírrel, hogy az antente hajóhada ismét bombázta a Dardanellákat. A török szárazföldi őségek hevesen viszonzák a tüzelést.

Mangra Vazul lesz a szebeni metropolita. Budapesti tudósítónk jelenti: Egy előkelő román egyházférfi, aki egy pár évvel ezelőtt ellenfele volt Mangra Vazulnak, úgy nyilatkozott, hogy teljesen bizonyos, miszerint Mangra Vazul fog belekerülni a nagyszebeni metropolitai székbe. Így természetesen elnyeri a főrendiház tagságot is, s a magyarországi képviselő kerület megüresedik.

A legtöbb adót fizetők jutaléka. Felkerem Nagyvárad város azon legtöbb adót fizetőit, akik egyes takarékpénztáraktól, intézetektől, részvénytársaságoktól jutalékot és egyéb járandóságokat élveznek és az ezek után kivetett adójukat virilis joguknál számításba vétetni óhajtják, az erre vonatkozó igazoló okiratokat a városi adóhivatal 28 sz. szobájába 8 nap alatt beszállítani sziveskedjenek. Városi adóhivatal. Nagyvárad, 1916. évi július 25. Juricskay Barna, adó és pénzügyi tanácsos.

Biharmegyei községek új címerei.

Az Országos Törzskönyv Bizottság arról értesítette Fráter Barnabás alispánt, hogy a következő biharmegyei községek címerét megállapította:

Berettyószentmárton, Berettyóújfalú, Darvas, Esztár, Gáborján, Hencida, Pocsaj, Biharszentjános, Bors, Kisszántó, Komádi, Körösszakál, Mezőpeterd, Nagyszántó, Sarkadkeresztúr, Tépe, Csarnóháza, Eled, Solyomkőpestes, Tinód, Éradony, Érsemlyén, Piskolt, Betfia, Bihar, Biharpüspöki, Hájó, Kisürög, Mezőtelegd, Nagyürög, Rontó, Váradszentmárton, Genyété, Magyarkécs, Margitta, Mezőbaj, Oláhhomorog és Sarkad.

A címereket el is készítette a bizottság hitelesen s az eredeti rajzokat az Országos Levéltárba helyezte el. A községek új bélyegzőit is elkészítette — volna, de a címerkészítés mai nehézségei mellett ez nem megy úgy egy-kettőre. Majd háború után.

A bizottság Biharszentjános község pecsétjét úgy készítette el, ahogy azt a község kívánta, az 1722-ben vésett pecsét alapján a község régi címerével, Kisürög pecsétjén az ekevasat élével balra fordította, Genyété címerére ötágú koronát tett.

Erbogyoszló, Csókmó, Körösnagyharsány, Mezőgyám, Berettyószéplak címerét a bizottság nem tudta megállapítani s így azokat nem készíthette el.

Biharmegye közéletmezése.

Hivatal, amely egy emberből áll, aki maga dolgozik.

Mindjárt gyanus volt nekem a dolog. A megyei Közéletmezési Hivatal az enneli folyosó szögletében van, senki el nem tévesztheti, mert itt véget ér a folyosó és nagy betűkkel az ajtón:

Biharvámegye Közéletmezési Hivatala.

Mikor beléptem, gyanum alapossá vált. Semmi előszoba, semmi szolga, gépirókissasszony, gyakornok, fogalmazó, aligazgató, főkönyvelő, intéző, hivatalnok. Semmi és senki. Az ajtóval szemben ül ő maga, a hivatal vezetője.

Majd hanyattestem. Aztakartam ugyanis kérdezni:

— Lehet a főnök urral beszélni s ha nem, mikor?

Már most mit tegyek? Gyanum nőttön nőtt. Hiszen magam is voltam hivatalnok, tudom, mit követel a bürokrácia. Legalább két szobát. Az egyikben ül valaki, aki megakadályozza, hogy a másikhoz juthasson az ember. Egy gondolat villant fel bennem. Meginterjűvolтам Elek Mór.

Mit csinál ilyenkor?

— Dolgozom.

— Miért dolgozik? Miért nem dolgoztat?

— Mert kérem, míg én megmagyarázom egy fogalmazónak azt, hogy mit tegyen ezzel az aktával, s ő azt rosszul-jól elintézi, én már el is intéztem. Azt például, hogy egy jelentést tudomásul vettem, csak én tehetem, nem ő, akkor sem, ha ő itt volna.

Érdekes, szoltam, aztán ki iktat és ki ad ki vagy ki az, aki kiad?

— Az iktatást a megyei iktató végzi, kiadja a megyei kiadó s leírja az iroda.

— Óriási, mondtam megdöbbenve, hi-

szon ön felforgatja a rendet, amely megköveteli, hogy minden hivatalnak még külön iktató, kiadója legyen. Hm. De hát a pénzkezelés?

— Azt, hogy pénz érkezik, ebbe a nyilvántartásba vezetem. A kiadást embebe. A többi a pénztár végzi. A könyveléshez naponta félórára feljön egy segítség.

— Óriási, szoltam orrhangon, lehetetlen, hogy ilyen egyszerű legyen a kezelés. Lehetetlen. S miért nem kór egy második szobát, ahonnan ha elmegy a kávéházba, a segítség azt felelhessen, hogy mindjárt jön kérem, mert az alispán urnál van fontos tanácskozáson. Vagy azt felelhessen: tessék holnap jönni, ma szemlén van Elek ur, vidékre ment buzáért.

— Gondoltam én erre s ha volna második szobám, tényleg kellene is, hogy valaki üljön az első szobában s kezelje az iratáramat. Mert én itt tartom kéznél az iratimat, nem kell értük jönni menni, ami külön egy embert jelent. Itt van: Buzavásárlás, lisztelosztás, tengeri rekvirálás, itt vannak a járási ügyek. De hát felesleges ide egyelőre valaki, elvágzem én mindég.

— Mennyi idő óta dolgozik így?

— Tizenhat hónapja. Egyedül magam. S az alispán urnak referálok.

— De hát ez nincs rendén, mert ha hivatal, hát legyen benne személyzet, így tanítja a közigazgatás. Sok-sok ember, aki jön megy, gesztikulál, cseveg, telefonál, tizórázik és sok kisasszony, aki ugyan nem dolgozik, de színt ad a hivatalnak.

— Hogy jutott ehhez az álláshoz Elek ur? Biztosan idegenből hozták ide?

— Én álmosdi vagyok, megyebeli, Vértesen volt a bérletem, virilista voltam, lejárt a bérletem, hát berendelték, intézzem azokat az ügyeket, amikhez értek: a liszt, buza, tengeri ellátás ügyeit.

— Érttem. Ezekhez ért. Tehát a képessége protezsálja. Pedig ide jogász kellene, vagy mérnök, vagy technikus. Csak az bírálhatja el a kérdéseket elfogulatlanul. Sami fő, nagy személyzettel. Ez ad tekintélyt, ez ad tiszteletet. Egy szoba? Sajátkezűleg dolgozik a főnök? Kinek-minek a főnöke? Még egy gépirónő se telefonál itt unalmába, se regényt nem olvas?

— Nem tehetem, szolt mentegőzve, megpróbáltam, nem ment. Érzem én is, hogy ilyen egyszerűsítés anakronisztikus, de csak így tudom elvégezni a dolgaimat. Csak bevásárlókat tartok, vásárolni magam nem mehetek. De ez minden.

Közben dolgozott s telefonjelentéseket vett fel. Eltűntem, mint a Deutschland s azon tűnődtem, hogy ha egy év alatt nem tanulna el a bürokráciát e munkás, az életből hivatalba lépett férfi, mennyi idő kellene neki, míg egy hivatalt szervezne maga alá, amelynek volnának szobái, üléstermei, kisasszonyai, hivatalnokai s ő maga nem csinálna mást, mint vezetne? Tehetné, de hát olyan egészséges ez a megyeház, hogy itt nem lepi be a bürokrácia penésze az embereket. Unikum.

Tiszántúli.

Forolin a legjobb és legbiztosabb tolette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsít! Szagtalanít. Ár 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Gyorsított ügyek tárgyalása.

Az augusztusi program.

Tegnap kezdte meg a törvényszék kisebb ügyek után a gyorsított ügyek tárgyalását azzal a bünperrel, amely Ruffy Pál hadseragszállítási ügyében keletkezett. A tanácsban Ember Géza elnökölt, a vádat Thury Eadre de vezető királyi ügyész képviselte. A tanúk közül megjelent Menkesch Lipót élelmezési százados, nem jelent még Walzer Lénárd főhadnagy s így az ügyész indítványára csütörtökre halasztották az ügy végzetését.

A többi ügy tárgyalási határnapjai:

Augusztus 1. Kilba Gábor falusi bíró megvesztegetési ügye. Ember Géza tanácselnök.

Augusztus 4. Bicz Gábor falusi bíró vesztegetési ügye. Elnök: az előbbi.

Augusztus 8. Weinberger Lajos hadseragszállítási ügye. Elnök: Balás Elemér dr. t. elnök.

Augusztus 14. Blága Gábor falusi bíró és Szupár Kálmán jegyző vesztegetési ügye. Elnök: Ember Géza tanácselnök.

Augusztus 18. Ullmann Rzsó hadseragszállítási ügye.

Augusztus 21. Ullmann Sándor hadseragszállítási ügye.

Augusztus 22. Kurlaender Jenő hadseragszállítási ügye.

Augusztus 25. Zache János megvesztegetési ügye.

Augusztus 28. Mayer Lévi budapesti és Weisz Mayer nagyváradai kereskedők hadseragszállítási ügye.

Augusztus 29. Várándi Imre orgazdasági ügye.

Szeptemberre ezideig nem tűzték ki tárgyalást.

Cigánygyerekek kardalészában.

Iskoláztassa őket a város.

Azt olvassuk Kemény L. Ignác rendőrkapitánynak a cigánykérdésről írott memorandumában, amely tíz év alatt kormányhatósági intézkedésekhez vezetett, hogy a cigánygyermekeket ruhaneművel kell ellátni s kényszeríteni kell őket arra, hogy iskolába járjanak, persze a szükséges enni-valóval is el kell látni őket. Még a falusi iskolába is be kell fogadni őket.

Nagyváradon, mint illetékes helyről értesülünk, 60–70 cigánygyerek nő fel anélkül, hogy valaha iskolába jártak volna s annak nevelő s erkölcsi áldásaiban részesültek volna. Csoda-e, hogy a vadházasság úgy el van köztük terjedve, hiszen nincs is alkalmuk a valláserkölyi fogalmak elsajátítására.

Ideje volna, ha a rendőrhatalóság megszívlelné e memorandum követeléseit s ezt a 60–70 gyermeket iskoláztatásra szorítaná. A kormány a cigánykérdés alapos rendezésével már irányt adott volna, mit cselekedjenek a vidéki hatóságok, hogy a cigánykérdést rendezzék. Rövidlátás lenne megelégedni a szerek és lovak elkönfiskálásával, hanem meg kell érteni és követni a kormány intencióit.

A célt pedig úgy érjük el, ha a letelepedett s rendes foglalkozásra szoktatott

cigány gyermekeit iskoláztatjuk, hogy meg-
tanulják a jó és rossz közti különbséget s a
jó iránt legyenek fogékonyak. Szolgálatot te-
szünk vele a hazának, a társadalomnak és
magunknak is, mert dologtalan naplopó,
csavargó és erkölcstelen nemzedék helyett
munkás, erkölcsös embereket nevelünk be-
lölük.

Közel az új tanítási év, van idő az elő-
készületekre. A hatóság megteheti még a
kellő intézkedéseket.

A kőbörögány érzelmi világa ugyanis
emberinek nem mondható. Makacsul ellen-
áll a kulturálódásnak. Ől, rabol, gyilkos
lelkismeretfurdálás nélkül.

A gonoszság, a bűn az, amiben tanu-
lékony. Ezt a hajlamot ki kell irtani be-
lölük s jóra fogékonyra tenni őket. Ezt pe-
dig csak az iskoláztatás haladéktalan meg-
kezdésével lehet elérni.

Három orosz fogoly és három tót asszony

Mire visz a szerelem?

Békésgyuláról jelentik: A mezei mun-
kára kiadott orosz foglyok közül három
megtetszett három békésmegyei tót asszony-
nak. A békési tót asszonyok és a muszkák
hamar megértették egymást s rövidesen sze-
relem keletkezett közöttük.

A nagy szerelemnek szomorú lett a
vége. A három szívdöglesztő orosz rávette
az asszonyokat, hogy szöktessék meg őket.

Az asszonyok be is ugrottak nekik s
beszerezve a szükséges ruhákat és ennivalót,
a három ifjú oroszot megszöktették. A szö-
kést azonnal észrevették, de csak az egyik
oroszt tudták kézrekeríteni, a másik kettő
eltűnt s most is szökésben van, ha ugyan a
fronton nem került katonáink kezébe, mert
kijutni innen ugyancsak nehéz.

A három szerelmes tót asszonyra rá-
sütötték a bűnrészességet s a csendőrök le-
tartóztatták őket. Mindhárom a szerelemmel
védekezik, de ez csak magyarázata, de nem
mentsége annak a nagy bűnnek, amelyet
elkövettek. Bészállították őket a fogházba.

Életmentő járásbíró

Majdnem végzetessé vált kalandja volt
Boros Ferenc népfelkelőnek Tenkén. Boros
Ferenc békéscsabai iparos, ki szabadságá-
nak pár napját Tenkén lakó rokonainál
tölti.

Tegnapelőtt társaságával a Körösbe ment
fürödni. Vig fürdőzés közben egyszerre az
ár elkapta Boros Ferencet s ragadta magá-
val a víz sodra, s többször lemerült s ful-
doklott az árban.

A körüllevők kétségbeesetten kiáltoztak
segítségért, de senki sem akadt, aki a ful-
doklónak segítségére ment volna s csak a
partról nézték a fuldokló rémes küzdelmét
a habokkal.

A kétségbeesett kiáltozásra figyelmessé
lett Papp Károly járásbíró is, aki társasá-
gával arra sétált.

A járásbíró azonnal a fuldokló segítésé-
re sietett s belevetette magát az örvénybe,
mely már-már elnyelte a fuldoklót.

Papp Károly járásbíró, aki kitűnő uszó,
megragadta az árral küzdő Boros Ferencet
s nagy erőfeszítéssel a partra uszított vele.

Boros Ferenc már akkor elvesztette eszmé-
letét s csak hosszas élesztési kísérletek után
tért magához. Mikor feleszmélt, sirva kö-
szönte meg a járásbírónak, hogy életét meg-
mentette.

A körülállók megöljenezték az életmentő
járásbíró, aki szerényen háritotta el magá-
tól a dicséretek.

HÍREK

* **Szent Anna ünnepe.** Szent An-
nának a Boldogságos Szűz anyának ünnepét
üli ma az egyház. A Szent Orsolya-zárdá-
nak nagy ünnepe van ma, védő szentjének
ünnepe, melyet a zárda mindig nagy kegye-
lettel szokott megünnepelni. Ma délelőtt 10
órákor is ünnepi mise lesz a zárda termé-
ben, melyet Kőrössi Endre zárdalelkész
mond.

* **Személyi hir.** Gömör Kálmán dr.
a VII. hadtest egészségügyi felügyelője, va-
zértörzsorvos, a csapatkórház megvizsgálása
céljából Nagyváradon időzött s a Park ho-
telbe szállt. A vizsgálat a szakszerű vezetés
elismerésével végződött. Gömör dr. vezér-
törzsorvos ma tovább utazik.

* **Az O. M. B. titkára Nagyvára-
don.** Mergenthaler Lajos dr. az O. M. B.
békési titkára Nagyváradon időzött. Megláto-
gatta Hiemesch Frigyes, az O. M. B. nagy-
váradai fiókjának főnökét. Tegnap utazott
vissza Bácsba.

* **XIII. Leó pápa végleges elte-
metése.** Luganóból jelentik: Amikor XIII.
Leó pápa 1903 július 20-án meghalt, a Szent
Péter templomban ideiglenes sirba temették
el. Szombaton este nyolc órákor, mint a
Corriere della Sera jelenti, a pápa holttestét
az elzárt bazilikában nagy esőndben a ba-
ziliika halhajójában készített új sirba helyez-
ték el. A gyászszertartáson csak Merry del
Val bíboros, a templom főpapja és néhány
prelátus volt jelen.

* **Szerbia új főkormányzója.** A
Belgrádi Hírek jelenti, hogy a király július
6-án kelt legfelsőbb elhatározásával beren-
feldi Rhemen Adolf báró gyalogsági tábor-
nokot, a 13. hadtest parancsnokát Szerbia
főkormányzójává, Kerchnawe Hugó ezredest,
a 27. ik tábori ágyúezred parancsnokát pe-
dig a szerbiai katonai főkormányzóság ve-
zerkari főnökévé nevezte ki. Az új fő-
kormányzó vasárnap vette át hivatala ve-
zetését.

* **Katonai előléptetés.** A hivatá-
los lap közli, hogy a király Voité Rozsó
37. gyalogezredbeli századost őrnaggyá lép-
tette elő.

* **A nagyprépost adománya a
vak katonáknak.** Grócz Béla nagy-
prépost, apostoli protonotárius 100 koronát
küldött szerkesztőségünknek a vak katonák
javára. Rendeltetési helyére juttatjuk. Gyű-
tésünk ezzel 3355 korona 37 fillérre emel-
kedett.

* **A megye közuti költségvetése
csak egy évre szól.** A kereske-
delmi miniszter értesítette Biharvármegyét,
hogy a közuti költségvetését csak az 1917.
évre készítse el, 1918-ra csak akkor, ha
majd a viszonyokat tisztábban látja. Az elő-
készítés határideje október elseje s ettől nem
tér el a miniszter.

* **A főispán megkezdte műkö-
dését.** Dr. Cziffra Kálmán, Nagyvárad vá-
ros új főispánja tegnap megkezdte hivatalos
működését. Délelőtt 10 óráig dr. Sass Elemér
titkár referálta az elintézésre váró ügyeket.
Ezután a főispán látogatást tett dr. Széché-
nyi Miklós v. b. t. t., megyéspüspöknél, dr.
Radu Demeter gör. kath. püspöknél, dr.
Miskolczy Ferenc megyei főispánnál, Rimler
Károly polgármesternél és városunk több
előkelőségénél.

* **A megyéspüspök látogatása
a kórházakban.** Gróf Széchenyi Miklós
v. b. t. t., megyéspüspök dr. Mazurek Gyula
titkára kíséretében tegnap meglátogatta a
a csapatkórházat és a vasutállomáson be-
rendezett nyugvó-állomást A csapatkórházban
dr. Fornéth főtörzsorvos fogadta a megyés-
püspököt, aki megtekintette a műtőtermet
és a betegszobákat, ahol beszélgetett a be-
teg katonákkal s vigasztalta őket. Az egy-
házi szívélyes szavai jóleső hatással vol-
tak a szegény beteg harcosokra. A főtörzs-
orvos előtt a megyéspüspök elismerését és
köszönetét fejezte ki a látottak és tapasztal-
takok felett. A megyéspüspök ma folytatja
látogatását a többi katonakórházakban.

* **Oszták festőművész a cigá-
nyok között.** Ma délután érdekes ven-
dége lesz a velencei cigánytelepnek. Egy
oszták festőművész, aki most katona, fog
ellátogatni a cigányok közé Kemény L.
Ignác r. kapitány kíséretében. A festőművész
tanulmányképeket fog festeni s bizonyos,
hogy itt igazán tipikus cigányfejeket és kör-
nyezetet fog találni. Azonkívül tájképeket is
készít a környékről.

* **Az aradi görög katolikus
magyarság mozgalma.** Az aradi gör-
ög katolikusok egyhármada magyar, ezek
most mozgalmat indítottak, hogy részükre
külön magyar plebániát szervezzenek és azt
a hajdudorogi püspökséghez csatolják. Mind-
azonáltal kijelentették, hogy hajlandók a ki-
válási szándéktól elállani, ha a lugosi püs-
pökség és az aradi görög katolikus plebá-
nia a következő jogos igényeket kielégítik:
1. Minden harmadik vasárnap magyar szent-
beszéd, görög, vagy ósláv nyelvű misével
egyekötve (mert ha a magyar nyelvű mi-
sézés ezidőszertint nincs is egyháziilag appro-
bálva, akkor sem a román a magyarság hi-
vatalos misenyelve, hanem a görög és az
ósláv.) Ehhez a magyarság harmadrészes
számánál fogva jogot formálhat. 2. A ma-
gyar görög katolikus iskolások részére
hetenkint két teljes és rendes magyar nyelvű
hittanóra tartása. 3. A görög egyháznak
összes új naptár szerinti ünnepnapjain is
külön a magyarság részére görög, vagy
ósláv nyelvű mise és magyar szentbeszéd
tartása, mert a naptárregyesítés folytán jog-
gal igényelhetik, hogy saját ünnepükön is-
tentisztatásban részesüljenek. 4. Végre eske-
tési és temetési funkciók a magyarság rá-
szére magyar nyelven. Edeklődéssel várják
mindenütt, minő döntés történik az aradi
gör. kath. magyarok ügyében.

* **Katonai kitüntetések.** A hiva-
tatos lap közli, hogy a király Fritsch Károly
101. gyalogezredbeli főhadnagyot a vas-
koronarend hadiékítményes III. osztályával
tüntette ki. A katonai érdemkereszt III. osz-
tályával lett kitüntetve Löwanstein Ferenc
101. gyalogezredbeli tart. főhadnagy, Patr-
nyi Rozsó 101. gyalogezredbeli tart. főhad-
nagy, Siket András 101. gyalogezredbeli
tart. hadnagy és Macher János dr. 101. gya-
logezredbeli tart. főhadnagy. Ujlag a leg-
felső dicső elismerésben részesült Pichler
Nándor 101. gyalogezredbeli százados és
Sálley László 101. gyalogezredbeli hadnagy.

Legfelső dícsérő elismeréssel lettek kitüntetve Freisger József 101. gyalogezredbeli tart. hadnagy, Petráss György 101. gyalogezredbeli főhadnagy és Winkler Károly 101. gyalogezredbeli hadnagy.

*** Olcsó ebéd Miskolcon.** Miskolcra írják: A városi közelművelési vállalat mártól kezdve ebédet árusít, a melynek mindössze 80 fillér az ára. Az ebédet a Verbőczy utcai helyiségben mérik, ahonnan az ételt mindenki tartozik elvinni. Az első nap zöldséglevest és főzeléket adtak sertéshussal.

*** A fényűzés ellen.** Azon a napon, amelyen nálunk megjelent özvegy Személyi Kálmán lelkész tollából egy cikk a fényűzés ellen, két legnagyobb ellenségünkől olvassuk azt, mit kell tenni a fényűzés leküzdésére. Angliáról és Franciaországról írja egy publicista, bizonyosan nem mondja még senki fia, hogy szegényebbek, mint mi vagyunk. Ellenkezőleg. Ez a kettő a mostani világ két leggazdagabb országa. Angliában, elég különös, maguk a nők jártak elől az egyszerű és takarékos élet hirdetésében s maguk a vagyonos és előkelő nők mentek neki kiméletlenül a gazdag és nem gazdag polgárság luxusságának. Takarékoság és egyszerű szigorú élet a jelszavuk. A nemzeti rosszindulatnak hízelkedő népszerű francia lapok most kezdik hűvvel prédikálni az egyszerűséget, a takarékoságot és rendet, mikor Franciaországot már csak az imádság mentheti meg, bár hiszen már azt is elfelejtették ott. Ma a takarékoság és az egyszerűség az, mi erőt jelent s nem a tékozlás, fényűzés és lomposág. A magyar nők ne tudnák felismerni, hogy az előbbi jelenti az életet, a győzelmet?

*** Zsoldos Mihály rendőrtizedes bravurja.** A Baross-híd környékén az újabb időben elszaporodtak a fiatal csirkefogók, akik a környék biztonságát nemcsak fenyegették, hanem meg is rontották. Veszedelemessé tették az arra járást azért, mert csoportosan jártak éjjeli vállalkozásaikra s emellett apró fiukat vittek magukkal azokra a helyekre, ahol mászni kellett. Rendszeren két leány is volt velük s nem sokára a környék biztonsága megrendült. Zsoldos Mihály rendőrtizedesnek sikerült a fiúk szüleit figyelmeztetni az éjjeli kirándulásokra, a kártevésekre, a rossz társaságra, a korosmázásra, ivásra és züllésre s ennek az eredménye az lett, hogy a fiúk eltűntek a látóhatárról. Munkába adták őket szülei, egyeseket pedig kemény házi fegyelem alá vették. Akit pedig tettenért a derék rendőr, annak alapos oktatást adott a csirkefogó jelölteknek, akik éjjel részegen botrányokat rendeztek. Mindez megszűnt azzal, hogy a szülőket kinyomozta és értesítette.

*** A katonaság hus-, zsir-, só-, szalonna- és fűszerezéssége.** A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara ezennel az érdekeltek tudomására hozza, hogy a nagyváradai cs. és kir. helyőrségi legénységi közétkezés kezelősege 1916. évi augusztus hónapra hus-, zsir-, só-, szalonna- és fűszerezésségeletének biztosítására árlejtést hirdet. Részletes feltételek a közétkezési kezelőség irodájában (Vár, 46. sz. szoba) tudhatók meg. Zárt írásbeli ajánlatok július hó 28. ig ugyanott adandók be.

Az oroszok Rigánál tért vesztettek.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Zürichből jelentik: A Humanite írja, hogy az orosz fronton a németekkel együtt bolgárok is harcolnak.

Az oroszok vesztesége a Hindenburg harc szakaszán állítólag sokkal nagyobb, mint azelőtt. Az oroszok semmi eredményt sem értek el, ellenben Rigánál tért vesztettek.

Tisza a bukovinai határon.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) A „Budapesti Tudósító” jelenti, hogy Tisza István gróf miniszterelnök titkára kíséretében Mármaros és Beszterce-Naszód vármegyékbe utazott.

Az oroszok vesztesége.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) Kienből jelentik: A kiewi központi hivatal legutóbbi veszteségjelentése szerint az offenzíva kezdete óta 323.400 közlegény és altiszt elesett és megsebesült, valamint 24.400 tiszt is.

Vilmos császár útja.

Budapest, július 26. (Saját tudósítónktól.) Kölnből jelentik: Vilmos német császár a keleti frontra utaztában kiszállott Kölnben. Tábornokai kíséretében az ottani dómba ment. Távoztakor felismerték a császárt és viharos éljenzéssel fogadták. Vilmos császár aztán folytatta útját a keleti frontra.

Szerb zászlóalj Dél-Albániában.

Budapest, július 25. (Saját tudósítónktól.) A Corriere della Sera jelenti Albániából: Koricába Dél-Albániába egy szerb zászlóalj érkezett tüzérségi és műszaki csapatokkal.

*** Államsegélyesek figyelmébe.** Felhívom mindazon államsegélyezetteket, kik fizetési könyvecskéiket még át nem vették és számszámuk 8463-8569 ig terjed, hogy f. hó 26. án, szerdán, 27. én, csütörtökön Városháza, földszint, 30. sz. szobában jelentkezzenek. Nagyvárad, 1916. július 25. Juricskay Barna, tanácsos.

*** Házzvezetőnőnek** ajánlkozik intelligens fiatal nő, ki a háztartás minden ágában és főzésben teljesen jártas. Cím megtekinthető a kiadóhivatalban.

x Elveszett fiatal fekete cicá Schlauch-tér 3. számú házból, ki oda vissza hozza 20 korona jutalomban részesül.

*** A Bihar megyei Takarékpénztár** értesíti t. ügyfeleit, hogy az 1916. évi 6%-os és 5 1/2%-os negyedik hadikölcsön végleges kötvényei az intézet pénztáránál kiszolgáltatnak.

*** Figyelem!** Szepességi lenárak, vásznak damasok. Beöthy Odón-u. 1. Bejárat a kapu alatt balra.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirr** Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarnalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Aszódy Mihály Kossuth-utca, Sas palota a cég egyike a legnagyobb az ajánlott cikkekben. Nagyvárad és vidéke közönségét felhívom, hogy a gyümölcs befőzés idejére saját vásárló vevőimét, cukorral, kávéval, kondenzált tejjel (Berna védjegyű) valamint tea, rum, konyak, likörök, szardínia hal konzervek (huspiké) szalámi. Ementáli sajt, összes létező csokoládé és cukorkák, gyógyborok, borovicska, kakao, füge, malagaszőlő és déligyümölcsök rendelkezésére állanak. Az eladás nagyban és kicsinyben lesz kiszolgálva. Kitűnő zamatu kész kávé cukorral együtt kilója 5-40 korona.

*** Házzvezetőnőnek** ajánlkozik mindenhez értő dologszerető nő. Cím a kiadóban.

x Polonkairtó NOXIM biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

IRODÁLOM

A társaság. Dobay István kitűnően szerkesztett hetilapjának legújabb száma Pajzs Ellemértől és Károlyi Gyulától hoz egy-egy novellát és Körmeny Viktorától tárcát a szegedi partfürdőről, melyet pompás fényképfelvételek illusztrálnak. Veres Szinyi Lajos és Finta Sándor írtak, míg Návay Aladár a német tü címmel adott érdekes cikket, a germán ipar hegemoniájáról. A címlapot Khuen Héderváry Károlyné arcképe díszíti. A szöveg közt pedig ott találjuk Kandó László, Moldován Béla és Senyei József kitűnő rajzeit. A Társaság előfizetési ára egész évre 18 K, félévre 10 K, negyedévre 5 K. Mutatványságot ingyen küld a kiadóhivatal: Budapest, Dunapalota.

Uj Idők. Az Uj Idők legújabb számában Herczeg Ferenc folytatja Az arany hegedű című háborús regényét. Ott találjuk továbbá Krudy Gyula novelláját, Pakots József: Ujságírók című elbeszélését, Bonyi Adorján novelláját. A cikkek közül megemlítjük Balla Ignác csevegését Matilde Wrederl, Szőlősi Zsigmond cikket a helyesírásról Villamos Varroda címmel. Jakab Odón, Ambrus Balázs versei és a Pillanatfelvételek rovata egésztől még ki a lap szövegrészét. A képek között ott találjuk az Uj Idők amatőrfényképpályázatának képeit, érdekes felvételt az orosz cárról és Brusilov tábornokról. Az előfizetési díja egész évre husz, félévre tíz, negyedévre öt korona.

A Vasárnapi Ujság július 23-iki száma a haretérre küldött munkatársainak legújabb felvételeit közli, azonkívül képeket közül a főváros lebontásra kerülő híres szőlőjáról az „Angol királyné”-ról, a bécsui helyi cyklon pusztításáról stb. Juszko Béla a Hadipiktör naplója címen ír háborús tárcát és rajzaival illusztrálva. Vavas Alisz eredeti és Walter Bloem fordított regénye, Szőlősi Zsigmond cikke és a szakasos rovatok egészítik ki e szám tartalmát. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 5 korona. Megrendelhető a Vasárnapi Ujság kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám).

SZÍNHÁZ.

A mai szinlap:

Este 8 és fél órakor, rendes helyárrakkal:

Boszorkányvár.

Operett 3 felvonásban.

Személyek:

Gróf Kányaváry	Leővey Leo
Coraline, énekesnő	Komáromi Gizi
Lamotte, udvarmester	Farkas Pál
Klára néni	T. Pogány Janka
Verus, unokahuga	Sz. Zsigmondy A.
Simon koreszmáros	Dózsa István
Józsi, csordás	Békefi Lajos
Andris, bojtár	Bihari Sándor

Heti műsor:

Szerdán: Boszorkányvár.

Csütörtökön: Stern Izsák. (Farkas Pál.

bucsuja.)

Pénteken: Takarodó.

Szombaton: Lengyelvár. (Bihari Sándor

bucsuja.)

Vasárnap este: Aranyvirág. (Komáromy

Gizi bucsuja.)

Leővey Leo bucsuja.

Tegnap este bucsuzott el Nagyváradi közönségétől a szintársulat kiváló művésze: Leővey Leo. Hosszu éveken át volt a nagyváradi szintársulat egyik legnagyobb erőssége, aki minden fellépésével igaz művészi élvezetet szerzett.

Legjobb szerepe egyikében: „Limnádás ezredes”-ben vett bucsút a nagyváradi szinpadtól és attól a közönségtől, amely mindig meleg elismeréssel adózott az ő igaz művészetéért. A bucsu előadásán szépen nyilatkozott meg az igazi meleg szeretet és a távozó művészt zajos tapsözönnel ünnepelték.

Az első felvonás végén remek, pompás virágállvánnyal kedveskedtek tisztelői. Az ünnepelés minden felvonás végén megismétlődött, s a zajos ováció kifejezője volt egyben annak is, hogy közönségünk nem szívesen válik meg régi kiváló kedvencétől.

Az előadás igen jó volt, s meglátszott, hogy a többi szereplők is igyekeztek tehetségük legjavát nyújtani. Pompásan játszott, mint mindig, Sz. Zsigmondy Anna a Kati eseléd, Polgár Mariska Lenke gróf kisasszony, Tompa Béla a privadiner és Bihari Sándor a hadnagy szerepében.

Boszorkányvár. Telt házat vonzott ez a régi, kedves zenéjű operette már akkor is, amikor ebben az idényben először elevenítették fel a Boszorkányvárt és valószínű, hogy ma este is szép házat fog vonzani. A Boszorkányvár főszereplői Sz. Zsigmondy Anna, Komáromy Gizi, Bihari Sándor és Békefi.

Bucsuzik Farkas Pál. A szintársulat kedvelt komikusa, Farkas Pál csütörtökön lép fel utoljára a Szigligeti színház szinpadán, hogy a jövő idénytől kezdve a Kassai Nemzeti Színháznak legyen a tagja. Farkas Pál egy régi, eredeti életképben lép fel ezen az estén: a Stern Izsák címszerepében, amely a jeles művészeknek egyik legjobb szerepe. A közönség, amelynek Farkas Pál mindig szívesen látott kedvence volt, szeretettel készül a bucsuzó társulati ünnepségre.

Takarodó. Pénteken este a Takarodó kerül színre, amelyben a drámai együttes jelesei, az élén Polgár Mariskának, van kitűnő szerepe.

Bihari Sándor bucsuja. Mint arról már hírt adtunk, a színházi bérlők nagy rokonszenvvel készülnek a bucsuzó Bihari Sándor szombati ünnepsére. A kitűnő énekművész a Lengyelvár Báljában tartja bucsufellépését.

A Mágna Miska — délután Mig más szinpadai alkotások már a negyedik, ötödik előadás után, sőt korábban is délutáni előadásban kerülnek a színház játékrendjére, addig a Mágna Miska legendás sikerének sorozatos előadásai közben gondolni sem lehetett a délutáni kitűzésre. A színház vezetősége azonban nem akarja az idényt anélkül bezárni, hogy ezt a pompás operettet fél áron is ne tegye a közönség számára hozzáférhetővé és így a Mágna Miskát legközelebb szombat és vasárnap délután tűzte műsorára.

A karszemélyzet jutalemjátéka. Megszólalt már a szezonvég legesélyesebb hírnöke is: a színházi irodaközi, hogy a jövő hét első napján tartja jutalemjátékát a karszemélyzet. De amilyen megkülönböztetett volt az egész idei színházi szezon, olyan lesz ez a jutalemjáték is. Egy nagyszabású bőséges műsorú kabaré, amelynek egyes számaina nagyváradi műkedvelő hölgyek töltik be, akiknek már a neve is vonzóróként hat, úgy hogy a társulat buzgó névtelenjei, akik alig élvezhetik pályájuk csillogó fényét. Fáradhatlanságuknak ez estén legalább anyagi rekompenzációját fogják kapni.

APOLLÓ
mozgó-
színházSzerda, csütörtök
Jugovány
dráma 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

A szerkesztésért felelősen felelős:
DR. PAPP KÁROLY.Helfy József utóda
NAGYVÁRAD.KOSSUTH LAJOS-UTCA (Gyár-épület)
Telefon-szám: 51 Alapítotott 1868. évben.

Zsák- és ponyvakölcsönző üzlet.

Új gabona-, lisztes-, szalma-,
heremag- és só-zsákok.Gépolajokban, hengerolajokban (továbbá)
gépkénőcsben a legkitűnőbb minőségeket tartom állandóan raktáron. Kötélneműek, gépszijak, dohány, zsákzsinegek és kévekötelekben. Nagy választék fiakker takarókban és lópokrócokban.

Kátrány és aszfalt lemez kapható!

* **Kiadó** Beöthy Ödön u. 7. sz. házban kétszobás udvari lakás aug. 1-től. Értekezni a Polgári Takarékpénztár r.-t.-nál Nagyvárad.x **Helybeli** nagy vállalatnál 10—15 mázsa makulatur papír eladó. Árjajánlatokat a kiadóba kérünk.

Tűzifavétel.

A nagyváradi cs. és kir. közértekezési kezelősége nagyobb mennyiségű tűzifát óhajt beszerezni.

Felhívtnak azon fatermelőket, kiknek az erdőben (Biharmegye területén vasutállomások mellett) egy- vagy két éves vágásu eladó tűzifájuk van, hogy ajánlatukat fenti kezelőséghez **Vár 46. sz.** szoba adják be.

Nagyvárad cs. és kir.
közértekezési kezelősége.

5.

Elsőrendű jégszekrények olcsó árban beszerezhetők

Andrényi Károly és Fiaival
Nagyvárad.

A MÚJÉG

naponkénti rendszeres szállítást megkezdtek, megrendeléseket köszönettel veszünk, előfizetéseket elfogadunk és előzékeny, pontos kiszolgálásról gondoskodunk

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad Sörgyár R. T.
Telefon 439.

Az Erzsébetligeten lévő

4 új földszintes

házban két és három
szobás lakások kiadók.
(Püspöki residenciamellett.)Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy
Incze irodában Bémer-tér 3.

Jótállás eredményért a biztos

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár
nagybecskereki ny. főka-
pitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„Patkánin“

patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és föltűnül minden más irtószerrel.

1 doboz ára 2 korona,

mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használható. Kérésére ingyen küld a Patkánin gyár vezetésége Nagybecskereken.

ÉLŐ MARHÁT,**bizott sertést**

legmagasabb árban veszünk

Kemény Testvérek

Nagyszalonta.

Interurbán telefon 7.

Kiadó

esetleg eladó igen előnyös feltételek mellett (pénz nélkül) kertes 6 szobás összes mellékhelyiségekkel ellátott modern lakás. — Czim a kiadóban.

6. szám.

Valódi
aszfalt fedéllemez

és jó minőségű
kátránypapír

kapható

Andrényi Károly és Fiaival.

EMIR
arcmosó

legtökéletesebb készítmény bőrhámlás és sömör; továbbá izzadó-, fényes, zsiros-, atkás (mitesszeres) arcra. Ha naponta többször az arcunkat EMIR-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehetfinomságu harmattal lenne bevonva. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól, mert csak az EMIR névvel ellátott eredeti üvegekért vállal felelőséget a készítő.

Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Alabástrom szappan

legfinomabb illatu és legjobb minőségű pipere szappan, mert teljesen tiszta nővényi zsirokból van összeállítva, kitűnően habzik és teljesen lugmentes. Pompás illatánál fogva a legelőkelőbb körökben is általánosan el van terjedve.

Egy darab ára 1 kor. 60 fillér.

Ha szeplőjétől meg akar szabadulni, ha tiszta fehér arcot óhajt, úgy használjon

Alabástrom-arckenőcsöt

Egy tégely ára 1 kor. 20 fillér.

vidéki megrendeléseket azonnal szállítók és 6 korona értékűek költségmentesen lesznek szállítva. ::

Fenti szerek kaphatók: a készítő

NÉMETH PÁL

gyógyszerész

Arany Kereszt gyógytára, kémiai és cosmetikai laboratóriumában Szent László-tér, a Városháza mellett.

Fenti szerek valódi minőségben beszerezhetők még Csanda Endre Rákóczi gyógyszerésztárában Szacsavay-utca, a Vadász drogériában, és Farkas István Apolló drogériájában.

IZSÁK LIDIA
elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

ületében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskötőkben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szilgigeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: Telefon : 11—53. ::

Bérleti hirdetés.

Azonnal kiadók a következő helyiségek:

I. Egy szoba, konyha, kamarából álló I. emeleti udvari lakás a Színház-utca 4. sz. házban.

II. Két szoba, konyha, kamarából álló negyedik emeleti udvari lakás a „Fekete Sas” palotában. (Lift.)

III. Három szoba, konyha, kamarából álló I. emeleti utcai lakás a „Zöldfa” épületben.

IV. Öt szoba, konyha, kamara, fürdőszoba, cselédszobából álló II. emeleti erkélyes utcai lakás a „Fekete Sas” palotában. (Lift.)

V. Butorozott egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület I. emeletén.

VI. Egy-egy üzlethelyiség a „Sas” és „Zöldfa” passage-ban.

VII. Beraktározásra alkalmas raktárok és pincék a „Zöldfa” épületben.

Közelebbi felvilágosítással szolgál az „Ingatlan Bérlet” részvénytársaság bérleti irodája, Sas passage 24. számú lépcső. (Telefon 14-00.)

Augusztai Gyorssegély-alap**Hadibiztosítási osztálya.**

Valamennyi harctéren most folyó heves és nagy csaták hőskatonáinktól a legnagyobb erőfeszítést követelik. Eppen azért

ne mulassza el senki hozzátartozóját a legcsekélyebb díjak mellett biztosítani. A népfölkelők már a legcsekélyebb részletben fizethető 45 koronáért 1000 K-ra biztosíthatók.

Haláleseti Rokkantsági biztosítások!

Felvétel és felvilágosítás nyerhető irodánkban: Bémer-tér 3. első emelet, telefon 11-85. sz. és Körös-utca 12. sz. alatt.